

Oslo kommune
Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 22.01.2009

Deres ref:
200806371

Vår ref (saksnr):
200704529-24

Saksbeh:
Inge Haraldstad, 23461761

Arkivkode:
400

**HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG
PRIVATSKOLELOVEN. OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE**

Vi viser til brev av 04.11.2008 vedrørende ovennevnte.

Vedlagt oversendes Oslo kommunes høringsuttalelse i saken. Uttalelsen er avgitt av byråden for kultur og utdanning etter delegert fullmakt.

Med hilsen

Bente T. Fagerli
kommunaldirektør

Gunhild Hagen
fung. seksjonssjef

Vedlegg: Byrådets vedtak av 20.01.2009

[Godkjent og ekspedert elektronisk](#)

Kopi til: Byrådslederens avdeling

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 3/2009

Vedtaksdato: 20.01.2009

Vår ref. (saksnr.): 200704529-22

Arkivkode: 400

HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I OPPLÆRINGSLOVEN OG PRIVATSKOLELOVEN. OSLO KOMMUNES UTTALELSE

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet har ved brev av 04.11.2008 sendt forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringsloven) og forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskoleloven) på høring.

Forslagene omfatter endringer på følgende områder:

1. Plikt til forsterket opplæring i norsk/samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn
2. Bestemmelsene om organisering av elevene i grupper – om sosial tilhørighet
3. Plikt til å utarbeide årlig rapport om tilstanden innenfor grunnopplæringen
4. Minoritetsspråklige elevers rett til utvidet opplæring i videregående opplæring
5. Plikt til foreldresamarbeid i grunnskole- og videregående opplæring
6. Rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen
7. Bestemmelsene om private skoler for funksjonshemmede
8. Skolepenger for særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett

Departementets høringsfrist er satt til 31.12.2008.

Om endringsforslagene:

I det følgende gjengis forslag til ordlyd i de bestemmelser Oslo kommune vil uttale seg om:

1. Plikt til forsterket opplæring i norsk/samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn

Departementet foreslår at ny § 2-2a i opplæringsloven skal lyde:

”§ 2-2a. Plikt for kommunen til å sørge for forsterka opplæring

Kommunen skal sørge for forsterka opplæring i norsk eller samisk og matematikk på 1. til 4. årstrinn. Den forsterka opplæringa skal mellom anna liggje i særleg høg lærartettleik og vere særleg retta mot elevar med svak dugleik i lesing og rekning.”

Departementet foreslår at ny § 3-4a i privatskoleloven skal lyde:

”§ 3-4a. Plikt for skoleeigar til å sørge for forsterka opplæring.

Skoleeigar skal sørge for forsterka opplæring i norsk eller samisk og matematikk på 1. til 4. årstrinn. Den forsterka opplæringa skal mellom anna liggje i særleg høg lærartettleik og vere særleg retta mot elevar med svak dugleik i lesing og rekning.”

2. Bestemmelsene om organisering av elevene i grupper

Departementet foreslår at opplæringsloven § 8-2 skal lyde (endringer i kursiv):

”§ 8-2. Organisering av elevane i klasser eller basisgrupper

I opplæringa skal elevane delast i klasser eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhør. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Klassene, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld klassen eller basisgruppa, mellom anna kontakten med heimane.”

Tilsvarende foreslås det at privatskoleloven § 3-4 skal lyde (endringer i kursiv):

”§ 3-4. Tilpassa opplæring og organisering av elevane i klasser eller basisgrupper

Opplæringa skal tilpassast evnene og føresetnadene hjå den enkelte eleven. I opplæringa skal elevane delast i klassar eller basisgrupper som skal vareta deira behov for sosialt tilhør. For delar av opplæringa kan elevane delast i andre grupper etter behov. Til vanleg skal organiseringa ikkje skje etter fagleg nivå, kjønn eller etnisk tilhør. Klassene, basisgruppene og gruppene må ikkje vere større enn det som er pedagogisk og tryggleiksmessig forsvarleg.

Klassen eller basisgruppa skal ha ein eller fleire lærarar (kontaktlærar) som har særleg ansvar for dei praktiske, administrative og sosialpedagogiske gjeremåla som gjeld klassen eller basisgruppa, mellom anna kontakten med heimane.”

3. Plikt til å utarbeide årlig rapport om tilstanden innenfor grunnpoplæringa

Departementet foreslår at nytt tredje punktum i § 13-10 andre ledd i opplæringsloven skal lyde:

”Som ein del av oppfølgingsansvaret etter dette leddet skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnpoplæringa knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø.”

Tilsvarende foreslås det at nytt tredje punktum i privatskoleloven § 5-2 tredje ledd skal lyde:

”Som ein del av oppfølgingsansvaret etter dette leddet skal det utarbeidast ein årlig rapport om tilstanden i skolen knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø.”

Videre presiseres det tre mål med indikatorer (side 12 i høringsnotatet) for tilstandsrapporten:

”1. Alle elevar som går ut av grunnskolen, skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i vidare utdanning og arbeidsliv

De indikatorene som vil bli benyttet for å vurdere grad av måloppnåelse og trend, er angitt til følgende:

- På nasjonalt nivå: andelen elever som presterer på laveste kompetansenivå i de internasjonale undersøkelsene i lesing og matematikk
- På lokalt nivå: andelen elever som presterer på laveste nivå i lesing og regning ved de nasjonale prøvene sammenliknet med det nasjonale gjennomsnittet

2. *Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet*

De indikatorene som vil bli benyttet for å vurdere grad av måloppnåelse og trend, er angitt til følgende:

- Andelen som fullfører ordinær videregående opplæring fordelt på yrkesforberedende og studieforberedende opplæringsprogrammer
- Andelen som oppnår planlagt kompetanse på lavere nivå blant de som ikke gjennomfører ordinær videregående opplæring

3. *Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring*

De indikatorene som er tenkt benyttet til å vurdere grad av måloppnåelse og trend, er angitt til følgende (det tas sikte på at disse indikatorene skal videreutvikles):

- Andelen som trives godt
- Andelen som mobbes
- Andelen som får nok utfordringer i skolen
- Andelen som oppgir at opplæringen er tilpasset deres nivå
- Andelen som får faglige tilbakemeldinger”

4. Minoritetsspråklige elevers rett til utvidet opplæring i videregående opplæring

Departementet foreslår at opplæringsloven § 3-1 femte ledd skal lyde (endringer i *kursiv*):

”Elev som etter reglane i kapittel 5 har rett til spesialundervisning, har rett til videregående opplæring i inntil to år ekstra når eleven treng det i forhold til opplæringsmåla for den enkelte. Før fylkeskommunen gjer vedtak *om utvida opplæringstid*, skal det liggje føre sakkunnig vurdering av dei særlege behova eleven har. Retten gjeld også for elevar som har rett til opplæring i og på teiknspråk etter § 3-9, rett til opplæring i punktskrift etter § 3-10 *eller rett til særskild språkopplæring etter § 3-12.*”

5. Plikt til foreldresamarbeid i grunnskole- og videregående opplæring

Departementet foreslår at ny § 13-3d i opplæringsloven skal lyde:

”§ 13-3d. Plikt for kommunen og fylkeskommunen til foreldresamarbeid
Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for samarbeid med foreldre i grunnskolen og i videregående opplæring. Organiseringa av foreldresamarbeidet skal ta omsyn til lokale tilhøve. Departementet gir nærmare forskrifter.”

6. Rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen

Departementet foreslår at opplæringsloven § 2-3 tredje ledd skal lyde (endringer i *kursiv*):

”Departementet gir forskrifter om fag, om mål for opplæringa, om omfanget av opplæringa i faga og om gjennomføringa av opplæringa. *Departementet gir forskrifter som regulerar aktivitetar som ikkje er opplæring i fag.* Departementet gir forskrifter om vurdering av elevar og privatistar og om klage på vurderinga, om eksamen og om dokumentasjon.”

Tilsvarende foreslås det at privatskoleloven § 2-3 andre ledd skal lyde (endringer i *kursiv*):

”Departementet gir forskrift om krav til læreplanen, vurdering av elevar, klage på vurdering, eksamen og dokumentasjon. *Departementet gir forskrift som regulerar aktivitetar i grunnskolen som ikkje er opplæring i fag.* Departementet gir også forskrift om fritak frå opplæring i sidemålet for elevar i grunnskolen som får særleg språkopplæring, om godskriving av tidlegare gjennomgått vidaregåande opplæring eller praksis, og om fritak for den praktiske delen av kompetansemåla i faget kroppsøving i den vidaregåande skolen.”

Departementet skriver vidare (side 21 i høringsnotatet):

”Forslaget innebærer at det både i opplæringsloven og privatskoleloven foreslås en lovhjemmel som åpner for å gi egne forskriftsbestemmelser om to uketimer fysisk aktivitet. Hjemmelen må gi adgang til at den forskriften som blir utarbeidet kan regulere bl.a. formålet med aktiviteten, virkeområde, innhold, timetall, unntak fra kompetansekravene og vurderingsreglene.”

7. Bestemmelsene som gjelder private skoler for funksjonshemmede

Departementet foreslår at privatskoleloven § 2-1 andre ledd bokstav f) skal lyde (endringer i *kursiv*):

”f) særskilt tilrettelagd opplæring for funksjonshemma. *Dette godkjenningsgrunnlaget gjeld berre godkjende skolar som var i drift før 01.01.2009.*”

Privatskoleloven § 6-1 fjerde ledd nytt annet punktum skal lyde:

”Departementet kan gi forskrift om tilskotsordninga for dei særskilde skolane for funksjonshemma.”

Privatskoleloven § 6-2 nytt andre ledd skal lyde:

”Skolar som får statstilskot etter § 6-1 fjerde ledd kan i særskilde tilfelle få dispensasjon til å krevje inn skolepengar.”

Departementet skriver vidare (side 27 i høringsnotatet)

”tar sikte på å innføre kriterier for å skille mellom de to særskilte tilskuddsatsene for ressurskrevende elever. (...) Departementet ber om høringsinstansenes syn på hvordan slike kriterier mest hensiktsmessig kan utformes.”

8. Skolepenger for særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett

Departementet foreslår at privatskoleloven § 6-2, nytt femte ledd skal lyde:

”Skolar som driv verksemd etter § 2-1, andre ledd bokstav d, kan få godkjenning frå departementet til å krevje idrettsskolepenger i tillegg til ordinære skolepenger dersom det er eit særskild behov for dette. Departementet fastset ein maksimal grense på kor mykje idrettsskolepenger som kan krevjast. Dersom grunnlaget for godkjenninga blir redusert eller fell bort, skal skolen ta høgde for dette ved fastsetting av idrettsskolepengane og departementet skal varslast.”

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for kultur og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets forslag til endringer i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven) og forslag til endringer i lov 4. juli 2003 nr. 84 om private skolar med rett til statstilskot (privatskoleloven):

1. Plikt til forsterket opplæring i norsk/samisk og matematikk på 1.-4. årstrinn

Oslo kommune slutter seg ikke til forslaget slik det er utformet. Forslaget legger for store føringer på kommunens valg av virkemidler.

Forslaget innebærer tiltak overfor en gruppe elever som sliter med å følge vanlig progresjon i opplæringen. En kartlegging kan vise at de har behov for ekstra oppfølging, men at de ikke oppfyller kravene til å få spesialundervisning. Gjennom forsterket tilpasset opplæring for en kortere eller lengre periode vil de ha gode muligheter til en positiv utvikling og bli i stand til å følge ordinær opplæring. Det er imidlertid flere måter å forsterke opplæringen på, og dette er avgjørelser som må tas på den enkelte skole.

Det anbefales følgende formulering (endringene er understreket):

Kommunen skal sørge for forsterka opplæring i norsk eller samisk og matematikk på 1. til 4. årstrinn. Den forsterka opplæringa kan mellom anna skje ved gruppedeling, tolærarordning og andre styrkingstiltak og vere særleg retta mot elevar med svak dugleik i lesing og rekning.

2. Bestemmelsene om organisering av elevene i grupper – om sosial tilhørighet

Inndeling av elever i grupper etter behov i en tidsbegrenset periode vil i mange tilfeller vil være et godt virkemiddel for å styrke elevenes faglige utbytte og utvikling.

Uansett hvilken organiseringsform skolen velger, er det viktig at elevene får fast tilhørighet til en gruppe eller klasse. Deltakelse i et sosialt fellesskap er viktig for trivsel og læring, mens organisering av elever i grupper basert på kartlegging for en tidsavgrenset periode kan ha stor betydning for elevenes læringsutbytte.

Oslo kommune støtter forslaget om at begrepene basisgrupper og klasser sidestilles.

3. Plikt til å utarbeide årlig rapport om tilstanden innenfor grunnopplæringen

For Oslo kommune er det viktig at det ikke bare brukes betydelige ressurser på å kartlegge og rapportere, men at det er åpenhet rundt resultatene og at kartleggingen/rapporteringen brukes til å sette inn målrettede tiltak.

Forslaget til ny lovtekst støttes, men kommunen ønsker å kommentere indikatorene knyttet til målene.

Det blir foreslått at rapporten knyttes til følgende mål for kvalitet: læringsresultat, frafall og læringsmiljø. Oslo kommune støtter departementets forslag om at angitte mål for kvalitet, som er

nevnt i St.meld. nr. 31 (2007-2008) skal være sentrale i tilstandsrapporten. I Oslo-skolen utarbeides det årlig et strategisk kart som speiler nasjonale og kommunale målsettinger. Det er også utviklet et sett med resultatindikatorer knyttet til de strategiske målene. Kommunen ser det som viktig at indikatorene som viser læringsresultat, har en uttrykt ambisjon om forbedring av elevens læringsresultat uansett faglig ståsted.

Det foreslås derfor at det i tillegg til de indikatorer som allerede er forslått i forhold til nasjonale prøver, velges følgende indikatorer:

Nasjonale prøver 5. trinn: andel elever på mestringsnivå 3,
Nasjonale prøver 8. trinn: andel elever på mestringsnivå 4 og 5.

Når det gjelder det andre målet, støttes den første av de foreslåtte indikatorene angående *"andelen som fullfører ordinær videregående opplæring"*. Det foreslås imidlertid en endring i ordlyden til *"andel som fullfører og består videregående opplæring"* med bakgrunn i at det bør forutsettes at denne indikatoren ikke bare viser andelen elever som fullfører, men også består videregående opplæring, jf. nåværende definisjon av indikator i Skoleporten.

Når det gjelder indikatoren *"andelen som oppnår planlagte kompetanse på lavere nivå blant de som ikke gjennomfører ordinær videregående opplæring"*, er det behov for at indikatornavnet viser mer presist hva indikatoren skal måle. Forslag:

- 1) Andel som oppnår planlagt kompetanse på lavere nivå enn fag- og svennebrev.
- 2) Som i Stortingsmelding 31: Andel fullført på lærerkandidatordningen.

Den årlige rapporten bør dessuten, i tråd med departementets understreking, være enkel å utarbeide, gjerne ut fra en definert mal. Det forutsettes at den informasjonen som er påkrevet i hovedsak er tilgjengelig på udir.no/skoleporten.

Kommunen har for øvrig merket seg at rapporten også skal omhandle opplæringen av voksne og at departementet vil gi nærmere omtale av indikatorer i veileder. Det forutsettes at kommunen får uttale seg om indikatorer som blir foreslått før disse fastsettes. I Oslo kommune er det utviklet indikatorer på flere områder innen voksenopplæringen, blant annet innen læringsresultat og læringsmiljø.

4. Minoritetsspråklige elevers rett til utvidet opplæring i videregående opplæring

På visse vilkår gis det tilslutning til forslaget om minoritetsspråklige elevers rett til inntil to år ekstra opplæringstid. Kommunen ser positivt på kravet om sakkyndig vurdering etter opplæringsloven § 5-6, men vil kommentere hva vurderingen skal inneholde. I høringsnotatet (side 15) skriver departementet at *"den sakkyndige vurderingen kun skal ta stilling til elevens behov for utvidet opplæringstid."* Dette vurderes ikke som tilstrekkelig. Den sakkyndige vurderingen må også inneholde uttalelser om hvordan bruk av utvidet tid kan bidra til en forbedring av elevens læringsresultat. Dersom det kun skal tas stilling til bruk av utvidet tid, bør det kunne gjøres på en enklere måte enn ved en sakkyndig vurdering. Det er dessuten svært viktig at rett til utvidet tid ikke demper skolens innsats med hensyn til at de fleste elever skal fullføre opplæringen på normert tid.

5. Plikt til foreldresamarbeid i grunnskole- og videregående opplæring

Oslo kommune støtter forslaget og understreker i likhet med departementet viktigheten av å styrke og formalisere samarbeid mellom skole og hjem gjennom hele grunnsopplæringen. God dialog med skolen og informasjon om undervisningen er viktig for elevenes motivasjon i læringsarbeidet. Ikke minst er det viktig sett i forhold til underveisvurdering i gjeldende vurderingsforskrift i grunnskolen og videregående opplæring. Tilbakemeldinger basert på faglig utvikling er et viktig verktøy for å bedre foresattes oppfølging av barna. I Oslo-skolen er det med bakgrunn i forskriften og for å skape en bedre vurderingspraksis iverksatt et eget prosjekt *Vurdering for læring* i hele grunnsopplæringen. Skriftlig vurdering på barnetrinnet er obligatorisk i Oslo-skolen.

En lovfestet plikt for foresatte til å samarbeide både i grunnskolen og i videregående opplæring understreker hvor viktig hjemmet er for læringsmotivasjonen hos eleven, noe som igjen kan bidra i positiv retning til at elevene gjennomfører videregående opplæring.

6. Rett og plikt til fysisk aktivitet i grunnskoleopplæringen

En generell adgang til å forskriftsfeste aktiviteter utover fag- og timefordeling reiser en del prinsipielle spørsmål om opplæringen i skolen som burde vært nærmere problematisert i høringsnotatet, jf. forslaget til ny ordlyd i opplæringsloven § 2-3: *"Departementet gir forskrifter som regulerer aktiviteter som ikke er fag."*

7. Bestemmelsene som gjelder private skoler for funksjonshemmede

Når det gjelder kriterier for å skille mellom tilskuddsatser brukes det, for spesialskolene i Oslo, omfangsvurdering i sakkyndig vurdering fra PPT til å beregne kostnad etter ulike elevsatser. Det foreslås at sakkyndig vurdering fra PPT brukes for å skille mellom de to tilskuddsatsene for private skoler for funksjonshemmede.

8. Skolepenger for særskilt tilrettelagt videregående opplæring i kombinasjon med toppidrett

Det er viktig å ha skoler som gir tilbud i toppidrett. Kommunen støtter forslaget om at private skoler med toppidrett kan få godkjenning til å ta særskilte idrettsskolepenger i tillegg til ordinære skolepenger.

Byrådsavdeling for kultur og utdanning

Torger Ødegaard

Trykte vedlegg: Høringsbrev av 04.11.2008 fra Kunnskapsdepartementet

Utrykte vedlegg: Ingen